

II. ÉVFOLYAM.
12. SZÁM.
1884.

YÉG YDÉK.

PANCSOVA.
Vasárnap.
JÚNIUS. 15.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZMIVELŐDÉSI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt. Vidékre 5 frt. 50 kr.
Fél „ 2 „ 50 kr. „ 2 „ 75 „
Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Beck I. papirkereskedése.

Ide küldendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden közlemények.

HIRDETÉSEK DIJJA:

Három hasábos petítor 6 kr. Nyilttéri három hasábos petítor 10 kr.

Bélyegdíj külön minden hirdetésért 30 kr.

Pancsova jun. 14.

Dániel Ernő zászlaja lobogott fel imposans győzelemmel a pénteki képviselőválasztási küzdelemből.

A küzdelem maga is imposans, heves és sok mozzanatában lélekemelő volt. — A városunkbeli szerbség évek óta először lépett ki ismét tartózkodó magatartásából a nyilvános küzdelem terére nemzetisége jeles írójának és tudósának, Hadzsics Antalnak szabadelvű-párti zászlaja alatt. Mögötte tömören állott a városi németiség és csekélyebb szám a vidéki szerbek közül. — Vele szemben a Dániel Ernő szintén szabadelvű-párti zászlaja alatt a kerület vidéki választói vonultak fel megerősítve és díszítve a városunkbeli magyar értelmiség tagjaival s néhány legelőkelőbb német polgárral. — Mind a két párt hosszabb — rövidebb idő óta szívós tevékenységet fejtett ki, s egészben több meglepő jelét tüntette fel az alkotmányos élet e legjellemzőbb és legfontosabb mozgalmában való jártasságának és otthonosságának.

De a mily fényesen süttött péntek reggel az isten szép napja, ép oly élesen világítá meg a piacon felállított két tábor aránytalanul különböző nagyságát és erejét. A Dániel-párt hívei túlnyomószámú csoportokban, még 8 óra után is folyton sorakoztak, gyülekeztek az utcák kifogyhatlanoknak tetsző torkolataiból és éljének a biztos győzelem előérzetétől rengtek. Hiába sürgötek aztán a Hadzsics-párt emberei, járták be kocsijaikon a várost, szedték elő mindenkit, a kit csak

előszedhettek, feltűnő különbség mind sürűbb számokkal bizonyosodott be a szavazás folytában. Vagy negyed félzren szavaztak s Dániel-re 1191 szavazattal több esett, mint az ellenjelöltre.

A szavazás hajnali 2 $\frac{1}{2}$ órakor lett lezárva és a választási jegyzőkönyv befejezve. Rónay választási elnök néhány jegyző és bizalmi férfi s a Dániel-párt több tagja kíséretében legott átvitte a mandatumot a „Weiss“ vendéglőben lakó jelöltnek, s néhány szó kíséretében átnyújtotta neki. Dániel meghatottan köszönte meg a mandatumot, hangsúlyozta a kibékülést az ellenpárttal, s különösen tiltakozott az ellentáborban hangoztatott abbéli gyanúsítások ellen, hogy ő a vidék érdekeit fogja a városéival szemben érvényesíteni. Meggyőződése szerint a központ fontos érdekei egyek a vidék érdekeivel, s megfogja győzni vállasztóit, hogy ebbeli törekvései iránt föltétlen bizalommal viseltethetnek.

Nem bocsátkozhatunk e nevezetes és szép nap előzetes és közben fölmerült politikai mozzanatainak fejtegetésébe. — De az úgy, a melyért lapunk fennáll, kötelességünkkel teszi, hogy immár illő néven nevezzük és megbélyegezzük egy városunk életében szerepet vivő tényező viselkedését, a mely az utóbbi mozgalmakban ismét egész sötét jellemzetességében gerálta magát: A „Banater Post“ helybeli német lap legutóbbi számaiban főképp a helyb. magyar értelmiség, illetve államhivatalnokok ellen arcátlan módon izgatott, nyilván való ha-

zugságokkal, a ostromba fenyegetésekkel igyekezett őket terrorizálni, s vakmerő piszkolódással tekintélyüket rontani. — Nem szóltunk volna most sem e lapról, ha eddigi fejtelten viszonyainknál fogva nem tudta volna magát eddigi majd minden tisztességes ügy élére feltolni, és ha nem hivalkodnék oly ügy képviselővel, a melynek e helyen való legcsekélyebb compromittálása egyenes vétek, s a melyet a nevezett lap compromittálás nélkül ritkán tudott képviselni. —

A telepítés kérdésében Torontál-megye törvényhatósági bizottsága ez évi rendes tavaszi közgyűléséből feliratot intézett az országgyűlés képviselőházához: Alispánunk 1883. évi jelentéséből arról a szomorú tényről szereztünk tudomást, hogy az elmúlt évben e megye területéről nem kevesebb mint 2000 magyar ajku, továbbá 412 egyéb nemzetiségű, összesen tehát 2412 lakosunk telepítették át a szomszédos törvényhatóságok területén fekvő kincstári birtokon létesített új telepekre.

A magyar állameszme hordozójánál első sorban tekinthető fajnak egyetlen egy évben történt-e nagymérvű esőkkedése különösen e megyében kell, hogy aggodalommal töltse el minden őszinte hazafi szívet, hol a magyarság eddig is aránylag oly csekély számban volt képviselve.

Kívánatos ugyan és a viszonyok békés fejlődése közepett lehetséges is, hogy ezen csekély számú manyarság az állami nyelv és értelmisége által támogatva, itt is fenn tudja tartani azon fölényt, melyet neki állam-

Szépirodalmi csarnok

Emlékbeszéd Arany fölött.

Szász Károlytól.

Másfél éve már, hogy sírjában nyugszik Arany János. Két tavasz ujtotta meg hantja zöldjét s a szeretet virágai sohasem hervadnak el a halmon, mely porai fölött domborul. Kő nem jelöli még a helyet, hol a legnemesebb szív hamvába dült, mert övéi szeretetüknek és hálájuknak legalább megközelítőleg méltó kifejezést akarnak adni abban is, s az érekszobor, melylyel nemzete akarja megörökíteni régi diésősége nagy énekésének emlékét, talán csak évek múlva fogja díszíteni Budapest valamely közterét s emlékeztetni a hazafit és az idegent, hogy ki volt Arany János.

De van-e szükség milderre? Van-e szükség külső jelekre, hogy emléke általunk újítassék meg s nevének az adja-e meg a halhatatlanságot, ha kőbe vagy érzebe véssük? Nem állított-e magának ő éretnél maradandóbb emléket halhatatlan műveiben, melyek — míg e földön lesz, a ki magyarul érezzen, magyarul gondolkodjék s a mi magyarul beszélnek és olvasnak — soha sem fognak elavulni s emlékét megőrzik a szívekben és az elmékben? Addig pedig, a mi azok közül, a kik őt ismerték és szerették, az utolsó él: nem marad-e fenn az ő emberi alakja is lelkünkbe vésvé?

Emberi alakja . . . nem tudom kissébb-e az, mulandóbb becsei-e a költőnél? Legalább én, egyénleg anynyira annak a varázsa alatt álok, hogy bár

érezem s tudom, hogy itt e helyen s ez alkalommal csak a költőről és tudósról kellene szólanom, nem szabadulhatok a benyomás alól, mely bennem az emberről maradt Arany Jánosban. S minél jobban visszaélem emlékemben azt a harmincz évet, mely alatt hozzá mint emberhez közel állottam, a nélkül, hogy az irót végtelen magasságában bámulni megszűntem volna, s minél inkább behatolok műveibe: annál kevésbé bírom az embert az irótól elválasztani, ezt amaz nélkül megérteni. Emberi mivolta hatja át s diésőíti meg irói egyéniségét s az a szilárd, tömör, egyenes és czifrátlan gránit oszlop, mely egyéni jellemének képe, szolgál főemelő s magasbra helyező talapzatul költői diésősége érekszobrának.

És valamint az irót az embertől, úgy nem tudom elválasztani benne az embert a magyartól. Mint emberben és mint iróban, egyaránt a magyar típus, a mi legerősebben kinyomódik s megeszményül Arany Jánosban. S isten ne vegye büntül, a ki az egyéni és nemzeti önzést belénk adta, hogy a magunk hasonféléhez, akiben magunkat leginkább feltaláljuk, legjobban is vonzódjunk. — abban a szeretetben és abban a bámulatban, mely minket Arany Jánossal szemben eltölt, nagy része van annak, hogy benne, úgy mint műveiben a magyar faj-typusnak, a jelenben jellemének, a multban diésősége legteljesebb megtestesülését, igazi inkarnációját szemléljük. A magyar költők kezdettől fogva először voltak magyarok s azután költők; de egyik sem inkább s határozottabban, mint Arany János. Az első hegedősöktől kezdve, a kik a királyok és fejedelmek lakomáinál az ősök diésőséget énekelték s a bujdosó Béla királyfiról, s a cserhalmi győzöről éscsogtak, a kiknek énekei elvesz-

tek s hogy valaha voltak, csak krónikáinkban maradt fölöle emlékezet: Tinódi Sebestyénig az utolsó lantosság, a ki kastélyról kastélyra járva, egykoru történeteket zengett: és Zrínyitől Vörösmartyig s Petőfig: minden magyar költőnek főtárgya a haza és a hazafiság volt. A magyarság bélyege rajta van mindeniken. Egyiken sincs oly erőteljesen kinyomva, mint Arany Jánoson. Ezért le is kell mondanunk arról, hogy őt és műveit valaha oly teljesen megérthesse és méltányolhassa az idegen, mint mi tehetjük, a kiknek ő vérünkben való vér s nemzeti jellemünk és sajátágaink megtestesülése. — ha csak nyelvünk és irodalmunk ki nem vivja magának egykor, hogy érette az idegen se kímélje azt a fáradságot, melylyel a régi görögöt és rómaiát az egész művelt világ, vagy a modern nagy irodalmak — az angol, francia, német és olasz — nyelvét e nemzetek kölesönösen, meg-tanulják és elsajátítják. S addig Arany Jánosnak is meg kell elégednie azzal, hogy az egész világ bámulata helyett a mi annál melegebb ragzkodásunkat és szeretetünket bírja. Ő meg is elégszik a mi tapsainkkal, melyekben nemzetének lelkesedése s elragadtatása nyer kifejezést. Ó, a Homér rokona és egyenes utóda, sohasem kívánt többet, mint hogy azok, a kiknek énekelt, megértsék s vele érezzenek. De hiszen Homér is csak a görögöknek énekelt és sohasem gondolt arra, hogy harmadfél ezer év múlva, mikor az ő nyelvét rég nem beszélék már, még is olvassák s akkor még nem is létezett nemzetek száz meg száz nemzedékei lelkesüljenek sorain s merítsenek gyönyört remek alkotásaiból.

Nemzeti büszkeségünk kívánja-e, vagy az igazság követeli — nem tudom eldönteni s melyik magyarul érző tudná? — hogy magyar jellemünk tipikus ki-

alkotó és ezredéves állam-fentartó szerepe az egész szeretett hazában biztosít. De a legkisebb politikai fordulat, egyes lelketlen izgatók bujtogatása által felhasználva, oly viszonyokat teremthet, melyek között a szám-szerű, ha nem is fölény, de aránylagos egyensúly nemcsak kívánatos, hanem a magyarság és vele a magyar állameszme tekintélyének fenttarthatása érdekében e soknyelvű és népi megye területén, elkerülhetlenül szükségesé is válhatik.

Hivatalos adatokból merítettük azon tudomásunkat, ami egyébiránt közismereti dolog, hogy megyénk területén nagy számban és kitűnő minőségben vannak oly területek, melyek a telepítésre igen alkalmasak, s nemcsak a fentérintettek, hanem az alkalmatlan helyre telepített gyurgyevői csángók részére is elegendő telephelyet nyújtanak. Hivatkozunk itt mindjárt a megye székhelyének tőzsomszédságában fekvő u. n. Katinca, Muzslya- és Bánteleki földekre; továbbá a „Dávidházi“ és a gyűlvérszi „szigetpusztára“ az u. n. Boldurrétre, a „Pakaczi“ és Szilassi pusztákra, továbbá a „Bioszegi“ praediumokra mint oly területekre, melyek telepítésre mind alkalmasak és a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium által ugyis eladásra szánvák. Az elősoroltakat nem panaszképp kívántuk felhozni, mert bármennyire fájjaljuk veszteségeinket, rekriminációkba bocsátkozni annál kevésbé szándékunk, mert meg vagyunk győződve, hogy azok nem szándékoson okoztattak. De kötelességünknek tartottuk a múltban történtek részletes felsorolásával ráutalni a bajra, mely az eddigi telepítési politika helytelen iránya által előidéztetett és szilkebb hazánkat ugyszólván lételemében támadta meg; — és ezt annál inkább, mert tudomásunk van arról, hogy az eddig követett irány még ma is uralkodó; százakra rugván még azon családok — és pedig szintén magyar családok száma, melyek a nm. pénzügyminiszterium részéről további kitelepítésre e megyéből előjegyzésbe vétettek. A felső részekbeli magyar közösségek lakossága már is megtizedeltetett; és a veszteségeknek még mindig nincs vége. — Sőt még egy veszély fenyeget. A f. évben vannak ugyanis eladásra kitéve a fent alkalmas telephelyekként megjelölt nagyobb birtoktestek, melyek ha egyszer egyes nagyobb birtokosok kezeire jutottak, visszahozhatlanul elveszett az alkalom, a m. évben szenvedett veszteségeink máshonnan leendő helyreállítására és saját munkás — de telket kereső s annak megkaphatásáért könnyen vándorutra induló népünk lelánczolására. Ezt mege-

fejezését az irodalomban egy oly, ha nem is minden irányban teljes, de a maga nemében tökéletes alakban keressük, mint Arany János. De bizonyos, hogy magyarságunk irodalmi s költői típusát keresvén, szemünk rajta nyugszik meg legnagyobb örömmel és büszkeséggel.

Arany Jánosban, mint emberben és mint íróban, a magyar jellem férfias komoly oldala van személyesítve. Az ifjú hév szeszéles csapongását nem láttuk, nem ismertük benne. Meglett férfi, majdnem harmincz éves volt már, mikor váratlanul, mint sziklasziget az oceánból, fölbukkant „Elveszett alkotmányával“ s belső tűznek öseréje csaknem egyszerre a legelevenebb tényészet gazdagságával vont be — egy év múlva Toldijával ajándékozva meg bámuló nemzetét. A mit azelőtt irt vagy irhatott, az sohasem jött nyilvánosságra. Munkái legteljesebb kiadásában sem találunk ifjúkori kísérletekkel. Lantjáról az ifjuság hurja, ha zengett is valaha, már akkor lepatlant. Költészete mint érett férfi lépett egyszerre a világra, miután a vadon valamely elrejtett magányában töltötte gyermek- és ifjú korát. Hat évvel korábban született mint Petőfi, a ki pedig négy évvel előbb, tehát tíz évvel fiatalabban lépett fel, hogy ragyogó pályáját, mint a rőptében meggyuladt meteor hét év alatt megfussa s aztán örökre elnémuljon, mielőtt teljes férfi korát elérhette volna. Az újkor és a forradalom eszméiben ismét megijodott nemzet tavaszkorára esvén költői pályája, ifjú maga is, csoda-e, hogy az ifjú szívek fellángolásának és lelkesedésének költője volt és maradt s nemzetünk lelkiéletének ez az oldala soha sem nyert és talán soha sem is nyerend méltóbb kifejezést mint benne: ámbár hihető, hogy férfikort érve is fia-

lőzni és az eddigi, ránk nézve roppant veszteségeket involváló telepítési politika megváltoztatására minden fölünk telhető módon hatni, legszentebb kötelességünknek tartjuk. Mert hiszen miként fogjuk megvédeni hazánk véghatárait idegen áramlatok ellen veszély idején, ha azok, kikre feltétlenül számíthatunk, mint az állameszmével vérben és érzésben összeforrott népre — fölünk ezrivel és indokolatlanul elragadtatnak. —

Magyarország a világ forgalmában.

Keleti Károly az akadémia múlt vasárnapi közülésén statisztikai adatokkal tüntette föl Magyarország szerepét a világforgalomban. Nem vagyunk nagy nemzet, mondá, de nem is olyan kicsiny, mint gyakran szeretjük állítani. Magyarország terjedelmére nézve a hatodik Európa 25 állama közt (az Ázsiára is kiterjeszkedő Oroszországot nem számítva) és nyolczadik népessége szerint. Egy állam sincs, mely kétszerre nagyobb területtel bírna; Austria, Anglia, Olaszország pedig kisebb. Körülöttünk mindenütt új államalakulást találunk, Magyarország ezredéve áll fent régi határaival. Csak műveltségi tekintetben illetheti tehát az „ifjú“ czím, ez is csupán a török hódoltságra következő hanyatlás után.

Keleti számszerű adatokból bizonyítja Magyarország emelkedését. Először az adókat sorolja föl, majd a gazdasági forgalmi adatok, a nemzetközi versenyt. Az összehasonlító adatok többi közt azt is bizonyítják, hogy a földbirtokon lejelzalogok nem bizonyítják a magyar földbirtok akkora eladósodását, mint hirdetik, s hogy az agrárius jelszavak alatt hangoztatott vádak is könnyen cáfolhatók. Kivitelünk, egész forgalmunk nagyban emelkedik. Még pénzügyileg sem állunk vulami rosszal. Hanem az ipar csakugyan lassu fejlődésben van, s a népesedést s szaporodást a gyermekek nagy halálözése gátolja. Remélhetjük azonban a népesedés emelkedését is. A társadalom is öröküljék az emberanyag fölött s lasson oda, hogy a szülők ne a gondviselésre bizzák gyermeküket, mert csak Oroszországban hal meg annyi gyermek, mint nálunk.

Keleti a felhozott adatokból azt a tanulságot mutatja ki, hogy minden téren összehangzatosan azon állapotokat találjuk, melyek az ország területi és népesedési viszonyának megfelelnek. A közoktatásügy s kulturái mozgalmak felsorolásával végezte felolvasását. Magyarországot Európa többi államai egyenjogú tényezőül fogadhatják. Az államok közepes átlagán máris felülemelked-

tal maradt volna, míg Arany János talán ifjan is a férfi jellemvonásait hordozta lelkületén. Volt-e lantján valaha a szerelem hurja, nem tudjuk; még családi érzelmeket is ritkán zengett, a lángoló szenvedély helyett, a esüdes szeretet szelid meleg fénye lobog abban a néhány dalában, melyet nejéhez s gyermekeihez intéz, vagy korán elhalt leánya emlékének szentel. Pedig, hogy mennyire értette a szerelmet, e csodálatos szenvedélyt s mily fogékony volt iránta s lyrai, idylli s tragikai műveltében egyaránt, az balladán kívül nagyobb epikai művei mindenikéből, különösen Katalinból és a Toldi szerelméből világos. De bár minden költő, még az epikus és a drámaköltő is, többékevésbé magát éneklis nem festhet semmit, a minek legalább esiráját saját szívében meg nem találja, Arany Jánosban még a hol alanyisága legerősebb is, a megállapodott férfi azon objektivitása a tulnyomó, mely saját érzelmét is elemző bírálattal alá veti s hajlandóbb azokat, hogy annál tárgyilagosabb lehessen, másokra, elbeszéléseinek a hagyományból vett, vagy maga alkotta személyeire ruházni át s benők festeni.

(Vége köv.)

Kubintól Báziasig.

(Folyt.)

A „Végvidék“ f. év april 20-iki számában Kosztolácz-Viminaciumról szólván, említettük, hogy az a népvándorlás korában elvesztette latin hangzású nevét s a szláv származású „Branicevo“ (v. Branicevo) néven volt ismeretes az Árpádok idejében. Pancsova város multjára vonatkozólag nem lesz érdektelen felemlítenem, amit Ilics Luka „Historische

tünk. Európa azon része, mely a mi véd-pajzsunk alatt fejlődött, most is pajzsot tart nyugat, a civilizáció védelmére.

HELYI HIREK.

* **A képviselő választás** pénteki napja zajos lelkesedéssel, változatos élénkséggel töltötte meg a várost. Az özönnel tóduló választók, pártas hangulat daczára a legesekélyebb rendezavarás se történt. A mit persze a kivonult honvédség és Fehértemplomból jött közös hadseregbeli csapatoknak is köszönhetünk, melyeket Petrovics Vazul honvédőrnagy úr vezényelt.

* **A király kérdése.** Sopronból írják a B. H.-nak: A király legutóbbi ittléte alatt a többek közt a helybeli Domokos-rendü szerzet tisztelgését is fogadat. E rend kevés számu idevaló tagjai jóformán mind Karinthiából valók. A klastrom főnökétől, ki persze németül szólott ő felségéhez, azt kérdé a király, hány év óta van már Sopronban? S midőn a főtisztelőndő szónok négy évet vallott, így szólott hozzá Ferencz József király: „És még sem tud magyarrul?“

* **A „Zasztava“** a minap is a szerb kibékülés szellemében határozott hangú cikket közölt, a melyben fölhívja a magyarországi szerbeket, hogy ideje, hogy ne, mint eddig Bécs, hanem Budapest felé gravitáljanak, mert immár a birodalom súlypontja a magyar államban van.

* **Az évvégi vizsgálatok** a helyb. m. kir. áll. reálgymnasiumnál a következő napokon és rendben fognak megtartatni: Jun. 20-án péntek, VII oszt: magyar, német, francia, történelem; VI oszt: Vegytan, mennyiségtan, mértan, III oszt. magyar, latin, német. — Jun. 21. (szombat), V. oszt. Magyar, német, francia, történelem, IV. oszt. Földrajz, történelem, számtan, természettan, mértan, II. Magyar, latin, Jun. 23 (hétfő) Szóbeli érettségi vizsgálat Jun. 24. I oszt. Magyar, latin, VII oszt. Természetrajz, természettan vegytan VI oszt. Magyar, német, francia, történelem. Jun. 25 V oszt. Természetrajz, vegytan; VII oszt. Mennyiségtan, mértan; IV oszt. Magyar, német, francia. Jun. Jun. 26 VI oszt. Földrajz, természetrajz V Mennyiségtan, mértan. Jun. 27 III oszt. Földrajz történelem, természettan-földrajz, számtan, mértan II oszt. Földrajz, Számtan, mértan. Jun. 28 I oszt. Földrajz, Számtan, mértan I-VII oszt. Tornászat 6—8 este.

* **Gromon Dezső** kormánybiztos úr a tovarisovai kerületben f. h. 13-án egyhangulag ismét megválasztott képviselőnek. Szívünkkel örvendünk a kitűnő és — a szót egész teljes értelmében véve — városunk körében is köztisztelet és szeretetben álló férfiu újabb sikerén.

Skizze satt.* ez. kis művének 22-ik lapján mond: „Pancsevo“ ebből a szóból származik: Branicevo, azaz: „od braniti se“, tehát Branicevo nem jelent mást, mint védelmi helyet, s a dákok, kik a szláv törzshöz tartoztak, valószínűleg így nevezték ezen várat, mint hogy nekik a pannonok és moesek ellen kellett magukat védeniök, kik őket folytonosan nyugtalanították. Ide iktatjuk még a 23. lapról a következő szavakat: „Hogy pedig a mostani elnevezés (t. i. Pancsova) eredetileg a „Branicevo“ból származik, abban senki sem fog kételkedni, ki a szerb nyelvben jártas.“

Nem szándékozunk ez etymologiai fejtegetéssel bővebben foglalkozni; azonban az igazság érdekében szükségesnek tartjuk konstatálni, hogy a történelmi Branicevot nem lehet és nem szabad azonosítani a mai Pancsovával. Emez a Duna bal-partján a Temes torkolatánál, fekszik, amaz pedig a Duna jobb-partján, Mláva torkolatánál, a régi Viminacium helyén, a mai Kosztolácz község határában emelkedett s Pancsovától légvonalban is körülbelül 50 kilométernyi távolságban volt kelet felé. —

Branicevo többször előfordul hazai történetünk lapjain. Már a névtelen jegyző írja, hogy a magyarok a honfoglalás alkalmával, Glád leverése után Keyevárból átkeltek a Dunán s elfoglalták „Borones“ várat a bolgároktól. A hely és név mutatja, hogy ez nem más, mint Branicevo. A görög-magyar küzdelmekben, melyekről már fentebb említést tettünk, e vár nagy szerepet játszott s egyszer a magyarok, másszor a görögök birtokában volt. Jóval később, IV. László korában ismét felmerül Borones

* **Hadzsics Antal** mint a panesovai szabadlövő párt egyik képviselőjelöltje szerdán d. u. érkezett volt városunkba, nagy lelkesedéssel fogadták s csütörtök este tartotta programbeszédét, magyar és szerb nyelven, mely költői melegséggel és őszinteséggel áthatva a magyar haza szeretetét és a magyar állami és szerb nemzetiségi érdekek kibékítését hangsúlyozta s általánosan igen rokonszenves hatást keltett. — A választás napján legott előre látva bukását, még délelőtt elment s — a mint mondják — nem minden neheztes nélkül azokra, a kik sikerrel hitegettek.

* **A helyi áll. iskolákban** az évi zárvizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg és pedig: az állami polgári iskolánál: f. é. június 19-én délelőtt az I. és délután a II. osztályban; jun. 20-án délelőtt a III. és délután a IV. osztályban, folyó hó 21-én délután 3 órakor tornavizsga a polgári és elemi fiúiskolai növendékekkel. — Az állami elemi fiúiskolánál: június 21-én délelőtt az I. és II. osztályban, 23-án délelőtt a III. és délután a IV. osztályban. — Az állami elemi lányiskolánál: jun. 24-én délelőtt az I. és II., délután a III. osztályban, 25-én délelőtt a IV. és délután az V. osztályban, végre e hó 26-án délelőtt a VI. osztályban. — A polgári iskolai növendékek szabadkézi és mértani rajzai, valamint az áll. leányiskolai tanulók kézimunkái a vizsgák tartama alatt az illető iskolákban közszemlére tétatnak ki.

* **A helyi hajók** menetrendje Panesova Belgrád-Zimony közt máj. 20-tól a következőképp állapított meg: Panesováról indul reggeli 8, déli 12 és esti 6 órakor Zimonyból „ „ „ 6, d. e. 10¹/₂ és d. u. 3¹/₂.

UJDONSÁGOK.

A m. tud. akadémia múlt vasárnap, f. h. 8-án 44-ik közlését tartotta, nagy számu közönség, köztük Tisza, gr. Szapáry, Trefort és Pauler miniszterek jelenlétében. Gr. Lónyay M. elnök megnyitójában az akadémia fejlődését vázolta anyagi és szellemi tekintetben: Ez év elején az akadémia a lapvagyona meghaladta a két milliót. Szellemi tekintetben a jövőre nézve hangsúlyozta, hogy a kor kívánata adjon irányt az akadémia tevékenységének. Különösen az államra nézve fontos nemzetgazdasági tudomány művelését karolja fel. — Utána Fraknói titkár adatokban jelezte az akadémia egy évi munkálkodását. — Azután Szász Károly nagy emlékbeszédet tartott Arany J. felett. A második irodalmi emlékmű ez, melyet e díszteremben helyeztek a nagy költő sírjára. Az első a Gyulai Pálé volt. Szász K. emlékbeszédének elejét mai társaságunk közölte. — Szász után Keleti K. kitűnő statisztikusunk a statisztika keretében derűs képet festett hazánkról. F. h. 9-én aztán az első osztály tartott ülést, a melyen Beöthy Zsolt rendes tagsági székfoglalóját tartotta. Természeti törvény a tragikumban* ez. alatt. Utána Gyulai P. bemutatta Nagy Sándor vendég értekezését a „Szombatos codexeokról“.

a homályból és pedig mint a boroncsi magyar bán székhelye.

Viminacium tehát a rómaiak óta sok változáson ment keresztül, de oly virágzó sohasem volt, mint Róma uralma alatt. Az ezen korból származó épületek kész, faragott köveket s hatalmas égetett téglákat tartalmaztak, melyeket a különböző népek templomok, házak építésére használtak fel, így, hogy többet ne említsünk a Kosztolácztól 14—15 kilométernyire fekvő Ruma község temploma is Viminacium romjaiból nyert téglákkal van kipadozva. Tehát az a hely, hol Viminacium feküdt, évszázadokon át valódi kőbánya volt; ezért nevezik azt a szerb nép mai nap is „Klepaczka“-nak.

De folytassuk tovább utunkat.

Dubováczon alúl nem messzire a homokos földhát, az u. n. Bielo-Berdo, mely Grebenacz, Parta, Ulma, Nikolincez, Károlyfalva, Újfalva, Dolova, Mramorak, Deliblat és Gaja között terül, közvetlen a Dunához lép, melynek partja itt már elég magas. Elhagyván az Osztrova — s a hozzá csatlakozó Cibuklaszigetet is, mindkét oldalra szabadon pillanthatunk. A baloldal még síkság, a jobb oldalon azonban tömeges és magas hegy nyomul közvetlen a folyóhoz. E parti hegy kopár, sárguló háta éles ellentétet képez az odább délre, egy horpadáson túl látható magasabb, záld színű hegyoldallal. A kopár hegytömeg alján Rama falu látható, tőle lejjebb, közvetlen a Dunára szögellő meredek dombon Rama várának sötét romjai merednek felénk. A romok kiterjedése nem nagy. Az alap hosszúság négyeszőg. A szögleteken egy-egy, az éjszakkéleti oldal közepén a ötödik torony emelkedik.

IRODALOM.

Ifjusági Iratok Tára.

Az országos középiskolai tanáregyesület leközölte a nehézségeket, melyek az idő rövidségéből s a kezdettel járó körülményekből származtak, s az „Ifjusági Iratok Tára“ című vállalatának első sorozatát kiadta. A sorozat első füzetét már szétküldötte, a többi füzeteket is június hó első napjaiban fogja szétküldeni. S habár a fent említett nehézségek arra kényszerítették, hogy az eredeti programmon változtasson, mégis oly becses vállalatot adott a magyar ifjuság kezébe, melyért hálával tartozunk neki. A tanáregyesület régebben is szerkesztett ily vállalatot, melyet Franklin-társulat adott ki, de ez nem igen terjedt el az ifjuság körében, kissé drága is volt, pusztán fordításokból állott, s habár a megjelent művek nagyobbra igen becsesek, s az új vállalattal kapcsolatban talán új kelendőseknél fognak örüdeni, mégis szükséges volt, hogy a vállalatot új alapra fektessék. Ez megtörtént s az elért siker fényesnek majdnem páratlanul mondható. Az egyesület mindenekelőtt maga lett kiadója s terjesztője a vállalatnak, s hogy tagjai, de nem tagjai is, mennyire támogatták törekvéseiben, kitűnik abból, hogy 2—3 hét alatt 1700 előfizető gyűlt össze. Továbbá igen olcsóra szabta az egyes fuzetek árát (egy-egy illusztrált fuzet ára 50 kr) s kitűnő hazai írókat kért föl közreműködésre.

Az első sorozat programjában, mint annak idején jelentettük, a következő műveket vette föl: Magyar Föld, Jókai Mórtól. Az Odüsszeja, Szász Károlytól. Az állatország páriái, Hermann Ottótól, Zrinyi a költő, Beöthy Zsoltól.

A program kivételét azonban sok nehézség akadályozta. Herman Ottó műve nem készíthetett el, Szász Károly, műve meg nem fért egy fuzetbe. Ez csak hasznára vált ugyan a munkának, de e miatt elmaradt a második irodalmi mű, a Beöthy Zsolté. Herman művének pótlása komoly aggodalmat okozott a szerkesztő bizottságnak. Hol találhatni természetrajzi író, ki Hermannal vetekedhetnék, ki annyira meg tudja szeretetelni, a miről ír? — A szerencse kedvezett a bizottságnak. Nálunk ugyan alig van, ki e tekintetben Herman mellé állítható, de van egy külföldi: Brehm, ki itt járt közöttünk, gyönyörű felolvasásokat tartott Budapesten, melyek Paszlavszky Józsefben rokonlelkű, finom stilisztikai érzékkel megáldott átdolgozóra találtak. Ezeket adta ki a tanáregyesület és jobb munkával nem lehetett Herman elmaradt művét pótolni.

Ismertessük röviden az egyes fuzeteket.

Az első, a Magyar Föld, Jókai Mórtól, 22 képpel illusztrálva, nem új munkája koszos költőnknek, de magyar vidékek s jelenetek gyönyörű leírásainak némileg átdolgozott gyűjteménye, melyek összeállításához maga a költő adott némi utmutatást. A leírások mint-egy hat csoportra oszolnak. A Duna s Dráva mellékéről elvezet az Alföldre, onnét Erdélybe. Erdélyből a magyarországi Kárpátok világába, azután a Balaton vidékére, a végén pedig egy városi kép van. Budapestre a XVII. században. Hogy e leírások minők, azt fölösleges a mi olvasóinknak magyarázni. Fantázia s plasztikus szemléllő erő szövetkeve teremtették meg őket. Bizonyos változatosság is van a fuzetben, melyet csupa egy hangon írt leírás egyhangúvá tett volna. Van benne fantasztikus tájkép s

Az erőd eredetileg római castrum volt s Trajan császár által építtetett. Lederata — ez vala a castrum neve — Viminaciumnak előőrse, kiegészítő része volt; főleg a daciai háborúk idején nagy fontossággal bírt, amennyiben épen itt vezetett a folyón keresztül a hajóhid, melyen Traján első hadjárata átvonult s mely később is rendes átkelőül szolgált. Különben csak az alap-falazat őrizte meg a tiszta római jelleget, a többi részek későbbi, szerb és török építkezés sajátosságait viselik magukon. Miként Szendrőnek, úgy Rámának is megvan a maga hőse, kinek diéső emléke a költészet diessugarával övezi körül az elhagzott, néma romokat. Az 1878-iki török háboruból történt, hogy Rámát, melyet báró Lo-Presti József, magyar-honi születésű hadnagy, 23 emberrel megszállva tartott, 4000 főnyi török sereg támadta meg. A tulsó oldalon jelentékeny osztrák haderő táborozott, azonban az iszonyú vihar miatt, mely a Duna hullámaiát felkorbácsolta, a veszélyben forgó testvéreknak segínyt vinni lehetetlen volt. A kis csapat 6 óra hosszant tartotta fel az ellenség rohamát, végre utolsó emberig legyilkoltatott. Tény, hogy ez idő alatt Lo-Presti egymaga 60 törököt lött le s hogy a török hadsereg vesztesége 400 halott és 100 sebesült volt. Boleszny Antal a „Délmagyarországi törtéelmi társulat“ egy ülésén azt indítványozta, hogy ez újkori Leonidasnak illendő volna síremléket emelni. Ormós főispán, a társulat lelkes elnöke melegen karolta fel az eszmét s 1878-ban már készen állott a Lo-Presti-emlék Ó-Palánkán.

Palánka, Temesmegyének legdélekeletibb községe Rámával szemben, a Dunától 2 kilométernyire fekszik.

van mely híven simúl tárgyához; itt egy kis humoros leírás kapja meg figyelmünket, amott élet-jelenet vagy anekdotákkal, mondákkal fűszerezett utleírás. Legbecesebb a műben a balatoni ut s a balatoni halászat télen, melyet 9 kép szépen illusztrál. Az ifjuság ebből meg fogja szeretni hazája természeti szépségeit s kedvet fog kapni, hogy azokat maga is lássa.

Az Odüsszeja Szász Károlytól kétszertelenül a sorozat legbecesebb műve. Mindeddig nem volt munka a magyar irodalomban, melyből az ifju, a ki Homért eredetiben nem olvashatja, (hányan vannak, kik nem ebbe a kategóriába tartoznak?) a nagyszerű eposz tartalmával bőven s kimerítően megismerkedhetett volna. Hiszen élvezhető Homérfordításunk sincs. Szász Károly műve azért megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a magyar ifjuságnak. Mert nemcsak igazi hiányt pótol, hanem Szász Károly az eléje tűzött, nem könnyű feladatot remekül végezte. Elmeséli az Odüsszeiát s elbeszélést áthatja az eredetinek naiv, egyszerű, bájos hangja, közben meg számos részletet, a legszebbeket, le is fordítja (magyar alexandrinekben) azzal a művészettel, mely nem szorul dícséretre. Látszik rajta, hogy Szász Károly valódi lelkesedéssel dolgozott e művön. Az egész érdekfeszítő olvasmány, bárkinek, egyszersmind nemes művelő, tanulságos. A fuzetet 5 szép kép, a Prelleréiből díszíti. A mű elején bevezetés is van, mely mindent összefoglal, a mi a Homér irodalmából az ifjuságra nézve fontos s érdekes.

Életképek az állatvilágból Paszlavszky József-től, címe a IV. fuzetnek. E fuzetben a következő négy olvasmány van. 1. Észak madárvilága. — 2. A majmokról. — 3. A sivatag és a karavánok. — 4. Szibéria vadja, vadonja és vadászlete. Az élénk, a képzeletet megkapó leírásokat épen olyan képek illusztrálják és a szóval leírottak maradandó benyomását biztosítják. Egy kis könyv tartalma változatosabb alig lehet. Az első olvasmány Norvégia északi vidékeit írja le avval a gazdag madár-élettel, mely bámulatra rad. — A majmokról bizonyára szívesen olvas minden ifju, különösen, ha azok kópéságait is ott találja az olvasmányban. A harmadik olvasmány szinte pezseg az élénk képektől. A karavánhoz való készülődés zaja, a sivatag állatlete, az utazás viszontagságai, az égető nap, a kínzó szomszúság, a szánum, az oáz és lakói, a fata morgana stb. mindmegannyi élénk jelenet, melyet az olvasó teljesen átél. — Az utolsó olvasmány Szibéria kietlen térein át az erdősebbe vezet, melyet pusztít a tűz és az ember fejszéje. Főtárgyat azok a módok teszik, melyekkel a szibériai vadászok az egyes állatokat megejtik; leírja a különböző kelezéseket és vadászatosokat, különösen a mókns, az ellen- meg a medve-vadászatot, humoros jeleneteket, babonákat és vadászkalandokat fűzve a változatos képek sorozatába.

A vállalatot legmelegebben ajánljuk iskoláink s iskolai hatóságaink figyelmébe. Könyvkereskedésbe, mint bennünket értesítenek, egyelőre nem kerülnek, de előfizetéseket még mindig elfogad Brózik Károly a tanáregyesület titkára (Cím: II. k. főreáliskola). A tiszta jövedelem a tanáregyesület segélyalapjának növelésére szolgál.

Budapesti Szemle júniusi füzete ismét változatos, érdekes tartalommal jelent meg. Téglás Gábor folytatja magvas tanulmányát a trójai ásatások ősembertani jelentőségéről. Egy másik folytató-

Itt volt a hajdani Horom-vár, a hasonnevű megyének mely az 1872. felosztatott illyr-bánsági ezred területét foglalta magában, központja. E várat már a névtelen jegyző is említi. Később a görög-magyar háborúkban nagy szerepet játszik. — A török uralom alatt Palánka nevet nyert. — Az egykor virágzó város ma kis falu. Nyugoti oldalán a Karas, a keletin pedig a Néra folyó ömlik a Dunába. A két folyó torkolata közt közvetlen a Duna partján fekvő pár ház Ó-Palánka nevet visel. Az itt emelkedő várnépület előtt a Duna-parton még kivehető a római hídfő, melynek vele átellenben a szerbiai oldalon hasonló felel meg.

A Karas torkolatától a Duna iránya nyugot-keleti. A mint Rámát elhagyjuk, jobb kéz felől magas, meredek parti-hegység kísér bennünket, melynek mélyedései és emelkedései hullámszerű vonalakat alkotnak. A hegység geológiai alkata igen változatos: egy helyen réteges kőzetet látunk, más helyen valódi nagy homokbuckák nyúlnak a partra. Amott eszerjék bokrok fedik a tetőt, emít hiányzik minden növényzet s futó-homokot sodor a szél a vízbe. Majd a bal-part is emelkedni kezd s lassanként középmagasságú hegységbe megy által. Előttünk van a Bánsági hegyespart utolsó délnyugti nyulványa: a Lokva-hegység. Most tehát a síkság, mely eddig bal felől kísért bennünket, elmarad s mind a két parton hegyek zárják el a lát-határt. A kelet felé emelkedő hegy-labyrinth, melybe a nagy folyó eltűnik, mint valami rejtély áll előttünk. A nagyszerű Duna-szoros bejáratához értünk. A gőzkazán fűtött. Bázsián vagyunk.

Kiss L.

lagos, immár hatodik közleménye a füzetek Pálffy Albert regénye, az Anya és grófné. Fiók Károly a Mahábháratá egyik önálló epizódját, Nala és Damajanti szerelmi történetét ismerteti bő mutatóvannal. Földes Béla: Nehány adat kulturális tényezőink mérlegéhez cím alatt egy nem sokára megjelenő érdekes könyvnek, a Nemzetgazdasági és statisztikai évkönyvnek alapján kulturális életünk néhány fontosabb mozzanatát mutatja be. Heltai Ferenc a pénzügyi regáliák elméletét nyújtja, Ampelos (Hampel?) pedig Ipolyi Arnold elnöki megnyitó beszédjét bírálja, a melyet a tudós főpap az országos magyar közömbizleti társulat folyó évi közgyűlésén tartott. Ipolyi méltányolva az operaház festményeit, egy pár kritikai megjegyzést tett a különben jeles festmények idegen antik motívumaira nézve, Ampelos, igen helyesen, védelmére kel az elévülhetetlen görög mythológiának s különben is idő előttinek tartja az operaház festményeinek bíráltságát, míg azokról a nagy közönségnek módjában nincs fogalmat alkotnia. A füzet nagyobb cikke még: Turgenjev Iván, nem önálló tanulmány, a melyt a B. Szemlélettel joggal várhatunk volna, hanem két német tanulmány kivonatos ismertetése, a melyből az elhunyt orosz novellistának csak halvány képét kapjuk. Költemény kettő van a füzetben, az egyik eredeti, címe Ablakból Góbi Imrétől, a másik fordítás Hegedűs István tollából, címe: Az első összekocczanás Tennysontól. Az értesítőben egyszerre hét ismertetést is találunk. Ismertetve van Jókai regénye Szeretve mind a vérpadig, természetesen hibáinak, történelmi és irodalmi tévedéseinek szemmel tartásával, élénk föltűntetésével. Továbbá Fustel de Coulanges műve: Az ókori község, tanulmány a görög és római vallásról jogról és intézményekről, a melyet Bartal Antal fordított magyarra. Nagy elismeréssel, bár felületesen, szól a füzet a Magyar-Zsidó szemléletéről, a melyet Bacher Vilmos és Bánóczy József szerkesztenek, még nagyobb elismerésben, dícséretben részesül dr. Szimyei József Finn-magyar szótára. A többi ismertetések közül említjük meg végül a Budapesti Tagblattnak és nagynevű magyar munkatársainak helyén való gyönyörű bemutatását.

Budapest-ről indúl	7.30	5.50	6.40
Kiskörös	9.38	6.41	10.51
Szabadka	11.01	9.00	1.28
Verbász-Kula	12.05	10.58	3.29
Újvidék	12.55	12.22	4.52
Pétervárad	1.06	12.37	5.08
Karlócza	1.18	12.52	5.27
Bečka	—	1.29	6.04
Indjiá-ról Mitrovicznak	2.00	10.40	—
Indjiá, Zimonynak	2.03	2.14	6.36
Ó-Pazua	—	2.31	6.56
Új-Pazua	—	2.48	7.16
Batajnica	—	3.03	7.33
Zimonyba érkezik	2.45	3.30	8.07

A bekerített óraszámok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli órákat jelölik. A kövén nyomtatott állomásokon éterem is van.

Felelős szerkesztő: **Wigand János.**
Főmunkatárs: **Dr. Fináczy Ernő.**
Kiadótulajdonosok:
Wigand János és a „Beck & Koszanicz cég.”

HIRDETÉSEK.

4369. szám

1884.

HIRDETMÉNY.

Páncsova városra vonatkozó kataszteri munkálatok a kir. kataszteri igazgatóság által megküldettek, azok jelen hirdetmény első megjelenésétől számítandó 60 napon át, vagyis 1884. évi Június hó 1-től 1884. évi Julius hó 30-ig a városi adóhivatal helyiségében betekintés végett kitéve lesznek, hogy minden birtokos bármikor teljes meggyőződést szerezhesse magának minden egyes földrészletnek a munkálatokban miként történt felvételéről.

Figyelmeztetnek tehát e város határában fekvő ingatlanok birtokosai, hogy netalán felszólamlásaikat személyesen vagy meghatalmazott által a városi adóhivatal adószedőjénél, Radivojevic Sándor úrnál írásban vagy szóbelileg az értesítvény kézbesítésétől, vagy annak postára tételétől számítandó 60 nap alatt terjesszék elő, mivel később érkezett felszólamlások tekintetbe nem fognak vétetni.

A felszólamlás tárgyai a következők lehetnek:

a) ha oly földrészlet, mely földadó tárgyát nem képezi, mint adóköteles soroztatott, vagy ha adóköteles földrészlet kihagyatott;

b) ha valamely földrészlet többször, vagy ha nem a saját községe telekkönyvébe igaztatott be, ugyszintén, ha a tulajdonos hibásan van bejegyezve;

c) ha a térfogat hibásan tétetett ki;

d) ha a földrészlet nem a megfelelő minőségi ág alá soroztatott;

e) ha a földrészlet nem a megfelelő minőségi osztályba soroztatott;

f) ha a földrészlet a járason belül fekvő határozottan megjelölendő más földrészlettel összehasonlítva egyenlőtlenül soroztatott.

Páncsován, 1884. évi május hó 29-én.

3—3

Christian Antal,
polgármester.

5367 szám.

tlkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

A páncsovai kir. törvényszék mint tlkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Schuwak Misó szakulai 381 sz.: házközösség végrehajthatónak Schuwak 138 sz. szakulai házközösség végrehajtást szenvedett elleni 200 frt. tőkekövetelés s járulékaiknak kielégítése végett 1884 évi Augustus hó 5-ik napjának d. e. 9 órakor Szakula község házában az ezen törvényszék területén fekvő Szakula községe 1027 számú telekjegyzőkönyvben foglalt következő ingatlanok u. m. 138 sz. ház 800□-öl házhely 250 frt. 170 hrsz. I düllő 175 hold I oszt. szántó 152 frt. — 170 hrsz. I düllő 875 □-öl I oszt. szántó 57 frt. — 170 hrsz. III düllő 2 hold I oszt. szántó 210 frt. — 170 hrsz. 1/2 düllő 2 hold I oszt. szántó 210 frt. — 179 hrsz. II düllő 2 hold I oszt. szántó 210 frt. — 189 hrsz. III düllő 2 hold I oszt. szántó 210 frt. — 213 hrsz. 800□-öl gyümölcsös 77 frt. — hrsz. nélküli 600□-öl gyümölcsös 62 frt. — hrsz. nélküli 400□-öl szőlő 48 frt. — ezennel megállapított kikiáltási ár mellett, külön külön elfog árvereztetni és akkoron magasabb ígért hiányában a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy ova-dékképesnek nyilvánított értékpapirokban báuatpénzül letenni.

Kelt Páncsován a kir. törvényszéknek 1884 évi Május hó 19-én tartott tlkvi üléséből.

Szmoligovics,
jegyző.

1—1

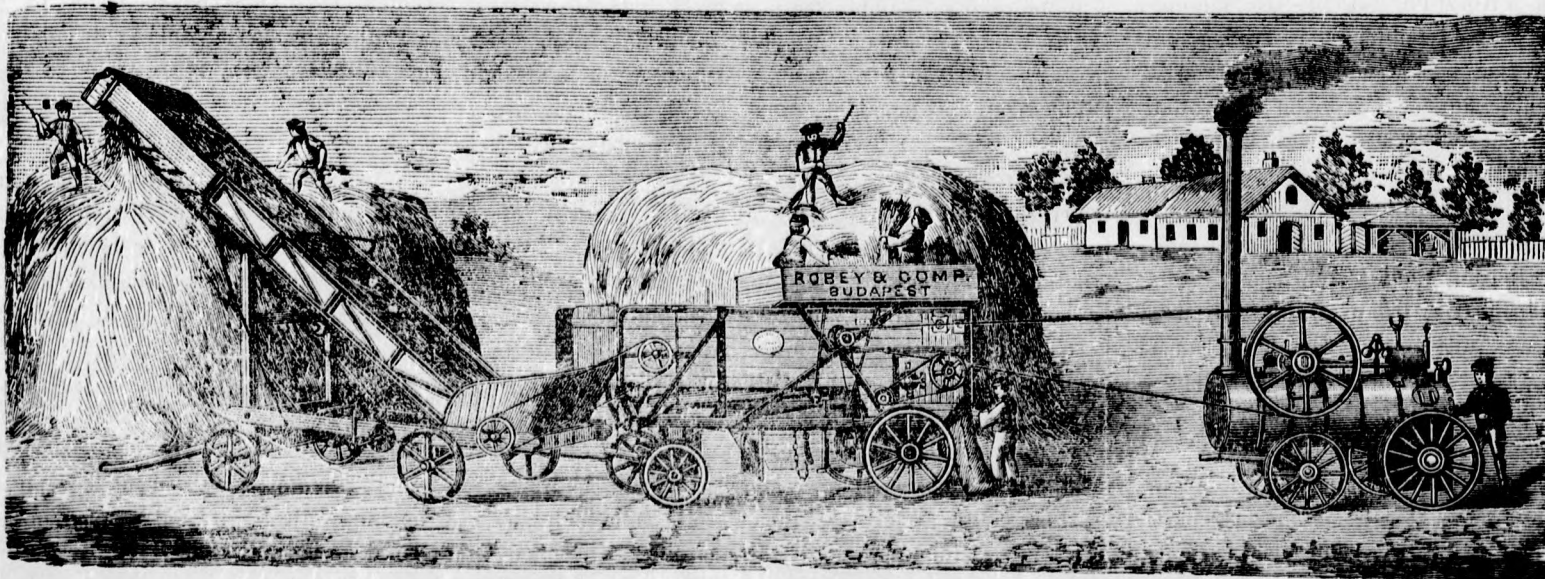
Popovics,
h. elnök.

Vasuti menetrend
Érvényes 1884. május 20-tól.

ÁLLOMÁS	Gyors-vonat	Személy-vonat	Vegyes-vonat
Zimonyból indúl	2.46	11.38	6.40
Batajnica	—	12.06	7.15
Új-Pazua	—	12.20	7.32
Ó-Pazua	—	12.36	7.52
Indjiá-ról Mitrovicznak	3.31	1.01	8.21
Bečka	—	1.26	8.49
Karlócza	4.14	1.58	9.23
Pétervárad	4.26	2.13	9.39
Újvidék	4.43	2.36	10.03
Verbász-Kula	5.27	3.54	11.24
Szabadka	6.40	6.07	2.05
Kiskörös	7.59	7.51	4.23
Budapestre érkezik	10.10	10.58	8.15

ROBEY & Comp.

Budapest, Üllőiút 35.

Gőzcséplőgép-készleteket venni szándékozók szivesedjenek a gyári árak iránt ROBEY & Comp. hoz mint az eredeti vasgerendás cséplőgépek gyárosaihoz fordulni. 2 1/2, 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű cséplő szedetek gyárunkban mindenkor készleten vannak.

12—9

lagos, immár hatodik közleménye a füzetnek Pálffy Albert regénye, az Anya és grófné, Fiók Károly a Mahábháratá egyik önálló epizódját, Nala és Damajanti szerelmi történetét ismerteti bő mutatóval. Földes Béla: Nehány adat kulturális tényezőink mérlegéhez cím alatt egy nem sokára megjelenő érdekes könyvnek, a Nemzetgazdasági és statisztikai évkönyvnek alapján kulturális életünk néhány fontosabb mozzanatát mutatja be. Heltai Ferenc a pénzügyi regáliák elméletét nyújtja, Ampelos (Hampel?) pedig Ipolyi Arnold elméletét megnyitja beszédjét bírálja, a melyet a tudós főpap az országos magyar képzőművészeti társulat folyó évi közgyűlésén tartott. Ipolyi méltányolva az operaház festményeit, egy pár kritikai megjegyzést tett a különben jeles festmények idegen antik motívumaira nézve, Ampelos, igen helyesen, védelmére kel az elévülhetetlen görög mythológiának s különben is idő előttinek tartja az operaház festményeinek bírálgatását, míg azokról a nagy közönségnek módjában nincs fogalmat alkotnia. A füzet nagyobb ezikke még: Turgenjev Iván, nem önálló tanulmány, a melyent a B. Szemlélettel joggal várhatunk volna, hanem két német tanulmány kivonat ismertetése, a melyből az elhunyt orosz novellistának csak halvány képét kapjuk. Kötetmenny kettő van a füzetben, az egyik eredeti, címe Ablakomból Góbi Imrétől, a másik fordítás Hegedűs István tollából, címe: Az első összekoecznás Tennysontól. Az értesítőben egyszerre hét ismertetést is találunk. Ismertetve van Jókai regénye Szeretve mind a végpadig, természetesen hibáinak, történelmi és irodalmi tévedéseinek szemmel tartásával, élénk föltűntetésével. Továbbá Fustel de Coulanges műve: Az ókori község, tanulmány a görög és római vallásról jogról és intézményekről, a melyet Bartal Antal fordított magyarra. Nagy elismeréssel, bár felületesen, szól a füzet a Magyar-Zsidó szemlélet, a melyet Bacher Vilmos és Bánóczy József szerkesztettek, még nagyobb elismerésben, dícséretben részesül dr. Szűgyey József Finn-magyar szótára. A többi ismertetések közül említjük meg végül a Budapesti Táblattnak és nagyenyű magyar munkatársainak helyén való gúnyos bemutatását.

Vasuti menetrend
Érvényes 1884. május 20-tól.

ÁLLOMÁS	Gyors-vonat	Személy-vonat	Vegyés-vonat
Zimony-ból indul	2.46	11.38	6.40
Batajnica	—	12.06	7.15
Új-Pazua	—	12.20	7.32
Ó-Pazua	—	12.36	7.52
Indjiáról Mitrovicznak	3.31	1.01	8.21
Bečka	—	1.26	8.49
Karlócza	4.14	1.58	9.23
Petervárad	4.26	2.13	9.39
Újvidék	4.43	2.36	10.03
Verbász-Kula	5.27	3.54	11.24
Szabadka	6.40	6.07	2.05
Kiskőrös	7.59	7.51	4.23
Budapestre érkezik	10.10	10.58	8.15

Budapest-ről indul	7.30	5.50	6.40
Kiskőrös	9.38	6.41	10.51
Szabadka	11.01	9.00	1.28
Verbász-Kula	12.05	10.58	3.29
Újvidék	12.55	12.22	4.52
Petervárad	1.06	12.37	5.08
Karlócza	1.18	12.52	5.27
Bečka	—	1.29	6.04
Indjiáról Mitrovicznak	2.00	10.40	—
Indjiáról Zimonynak	2.03	2.14	6.36
Ó-Pazua	—	2.31	6.56
Új-Pazua	—	2.48	7.16
Batajnica	—	3.03	7.33
Zimonyba érkezik	2.45	3.30	8.07

A bekerített órászámok az esti 6 órától reggel 5 óra 59 perzig terjedő éjjeli órákat jelölik. A kövéren nyomtatott állomásokon étterem is van.

Felelős szerkesztő: **Wigand János.**
Főmunkatárs: **Dr. Finácz Ernő.**
Kiadótulajdonosok:
Wigand János és a „Beck & Koszanics cégé.”

HIRDETÉSEK.

4369. szám

1884.

HIRDETMÉNY.

Páncsova városra vonatkozó kataszteri munkálatok a kir. kataszteri igazgatóság által megküldettek, azok jelen hirdetmény első megjelenésétől számított 60 napon át, vagyis 1884. évi Junius hó 1-től 1884. évi Julius hó 30-ig a városi adóhivatal helyiségében betekintés végett kitéve lesznek, hogy minden birtokos bármikor teljes meggyőződést szerezhesse magának minden egyes földrészletnek a munkálatokban miként történt felvételéről.

Figyelmzettetnek tehát e város határában fekvő ingatlanok birtokosai, hogy netalán felszólamlásaikat személyesen vagy meghatalmazott által a városi adóhivatal adószedőjénél, Radivojevics Sándor úrnál írásban vagy szóbelileg az értesítvény kézbesítésétől, vagy annak postára vételétől számított 60 nap alatt terjesszék elő, mivel később érkezett felszólamlások tekintetbe nem fognak vétetni.

A felszólamlás tárgyai a következők lehetnek:

a) ha oly földrészlet, mely földadó tárgyát nem képezi, mint adóköteles soroztatott, vagy ha adóköteles földrészlet kihagyatott;

b) ha valamely földrészlet többször, vagy ha nem a saját községe telekkönyvébe igaztatott be, ugyszintén, ha a tulajdonos hibásan van bejegyezve;

c) ha a térfogat hibásan tétetett ki;

d) ha a földrészlet nem a megfelelő miveltési ág alá soroztatott;

e) ha a földrészlet nem a megfelelő minőségi osztályba soroztatott;

f) ha a földrészlet a járásan belül fekvő határozottan megjelölendő más földrészlettel összehasonlítva egyenlőtlenül soroztatott.

Páncsován, 1884. évi május hó 29-én.

3—3

Christian Antal,
polgármester.

5367 szám.

tlkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

A páncsovai kir. törvényszék mint tlkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Schuwak Misó szakulai 381 sz.: házközösség végrehajtónak Schuwak 138 sz. szakulai házközösség végrehajtást szenvedett elleni 200 frt. tőkekövetelés s járulékaiknak kielégítése végett 1884 évi Augustus hó 5-ik napjának d. e. 9 órakor Szakula község házában az ezen törvényszék területén fekvő Szakula községe 1027 számú telekjegyzőkönyvben foglalt következő ingatlanok u. m. 138 sz. ház 800□-öl házhely 250 frt. 170 hrsz. I. dűllő 1⁷⁰ hold I. oszt. szántó 152 frt. — 170 hrsz. I. dűllő 875 □-öl I. oszt. szántó 57 frt. — 170 hrsz. III. dűllő 2 hold I. oszt. szántó 210 frt. — 170 hrsz. 1/2 dűllő 2 hold I. oszt. szántó 210 frt. — 179 hrsz. II. dűllő 2 hold I. oszt. szántó 210 frt. — 189 hrsz. III. dűllő 2 hold I. oszt. szántó 210 frt. — 213 hrsz. 800□-öl gyümölcsös 77 frt. — hrsz. nélküli 600□-öl gyümölcsös 62 frt. — hrsz. nélkül 400□-öl szőlő 48 frt. — ezennel megállapított kikiáltási ár mellett, külön külön elfog árvereztetni és akkoron magasabb ígért hiányában a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%,-át készpénzben vagy ova-dékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánaupénzül letenni.

Kelt Páncsován a kir. törvényszéknek 1884 évi Május hó 19-én tartott tlkvi üléséből.

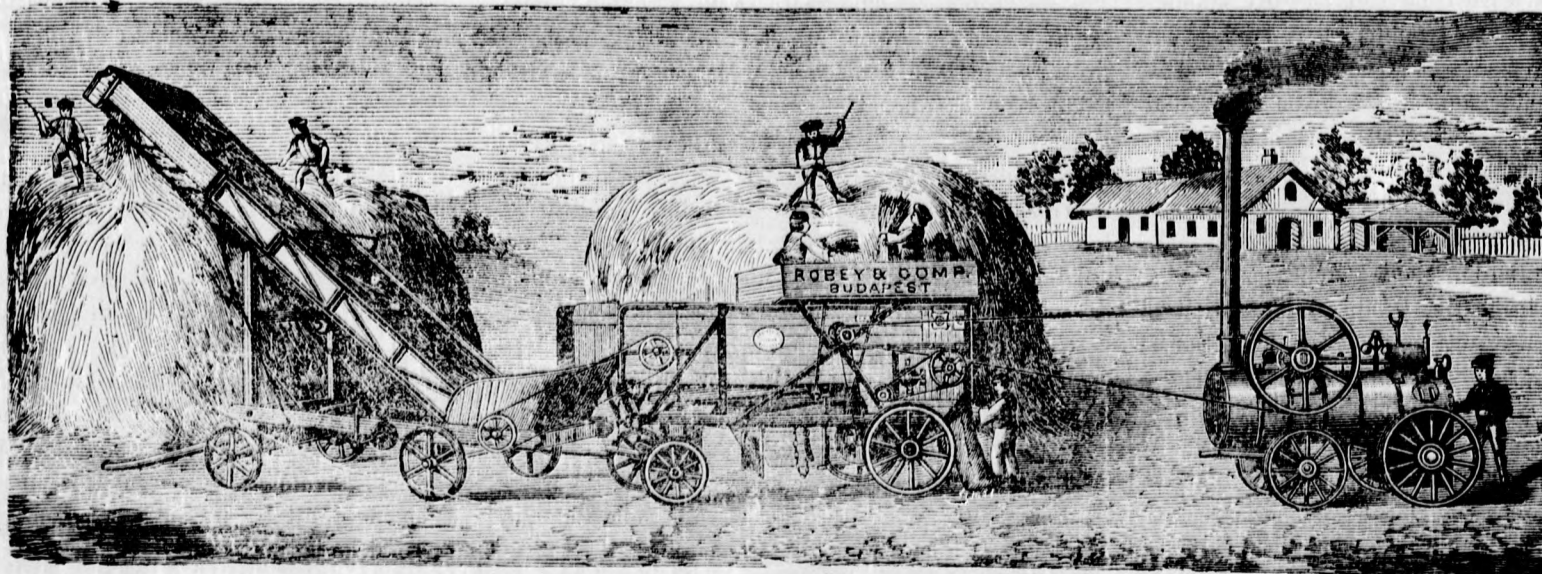
Szmoligovics,
jegyző.

1—1

Popovics,
h. elnök.

ROBEY & Comp.

Budapesten, Üllőiút 35.

Göseséplőgép-készleteket venni szándékozók szivesedjenek a gyári árak iránt ROBEY & Comp. hoz mint az eredeti vasgerendás eséplőgépek gyárosaihoz fordulni. 2 1/2, 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű eséplő szedetek gyárunkban mindenkor készleten vannak.

12—9